

PIENIĄDZE JUŻ PRYZNANE. STRAŻACY SZYKUJĄ SIĘ NA DUŻE ZMIANY

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Katowicach

Blisko 1,3 mln zł trafi do jednostek ochotniczych straży pożarnych oraz samorządów w województwie śląskim. W Centralnym Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach z końcem marca podpisano kolejne umowy w ramach programu „Eko remiza”. Przekazane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach środki mają bezpośrednio przełożyć się na poprawę warunków pracy strażaków i bezpieczeństwa mieszkańców.

Program „Eko remiza” to jeden z kluczowych mechanizmów wsparcia infrastruktury strażackiej w regionie. Zakłada nie tylko modernizację samych obiektów, ale również wdrażanie rozwiązań ograniczających zużycie energii i koszty eksploatacyjne. W praktyce oznacza to inwestycje w nowe systemy grzewcze, odnawialne źródła energii czy poprawę efektywności energetycznej budynków, z których na co dzień korzystają druhowie.

Wsparcie trafiło do szeregu samorządów i jednostek OSP. Wśród beneficjentów znalazły się gminy: Wielowieś, gdzie środki otrzymała tamtejsza OSP, Nędza – z inwestycją w budynek w Szymocicach, Koszęcin – dla OSP Wierzbie, a także Lelów, gdzie do-

finansowanie wesprze OSP Lelów II. Środki popłyną również do Zawiercia, Orzesza (OSP Zgoń), Gorzyc (OSP Czyżowice) oraz Świnnej (OSP Pewel Mała).

Na liście znalazły się także inne jednostki, w tym OSP w Szczyrku, OSP Zarzecze-Frelichów oraz OSP w Górkach Wielkich. To pokazuje, że program obejmuje szerokie spektrum lokalnych społeczności i konsekwentnie buduje zaplecze dla służb ratowniczych w całym regionie.

Łączna wartość przyznanego wsparcia wynosi 1,2 mln zł w formie dotacji oraz niemal 17 tys. zł jako preferencyjna pożyczka. Dzięki tym środkom jednostki nie tylko poprawią standard swoich obiektów, ale również uniezależnią się częściowo od rosnących kosztów energii.

Działania Funduszu wpisuje się w coraz wyraźniejszy kierunek działań samorządów i instytucji publicznych – łączenie inwestycji w bezpieczeństwo z transformacją energetyczną. Nowoczesne remizy to dziś nie tylko miejsce postoju sprzętu, ale zaplecze, które musi być funkcjonalne, oszczędne i gotowe na działanie w każdych warunkach.

MILIONY NA ZIELONĄ ENERGIĘ DLA FIRM. RUSZA NABÓR „OZE NA START”

Piotr Biernacki

Przedsiębiorcy z województwa śląskiego mogą szykować się na kolejny nabór, który może realnie wpłynąć na koszty prowadzenia działalności. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ogłosił start programu „OZE na start” – instrumentu wsparcia dla firm inwestujących w odnawialne źródła energii i nowoczesne rozwiązania energetyczne. Nabór wniosków rozpocznie się 7 kwietnia i potrwa do 12 czerwca.

Program skierowany jest do przedsiębiorstw realizujących inwestycje na terenie województwa śląskiego. To propozycja szczególnie istotna w czasie rosnących kosztów energii, kiedy inwestycje w efektywność energetyczną przestają być wyborem, a stają się koniecznością.

Zakres wsparcia obejmuje szeroki katalog przedsięwzięć. Firmy mogą ubiegać się o dofinansowanie instalacji fotowoltaicznych o mocy do 100 kW, montaż pomp ciepła – również do 100 kW, pod warunkiem likwidacji dotychczasowego źródła ciepła lub ustanowienia ich jako podstawowego systemu ogrzewania. Program przewiduje także wsparcie dla magazynów energii współpracujących z instalacjami PV, budowy stacji ładowania pojazdów elektrycznych i hybrydowych oraz zakupu samochodów elektrycznych.

Finansowanie może sięgnąć nawet 100 proc. kosztów kwalifiko-

wanych, przy czym dotacja wynosi do 30 proc. kosztów, maksymalnie 350 tys. zł. Pozostała część może zostać uzupełniona preferencyjną pożyczką. Alternatywnie przewidziano niższy poziom dotacji – do 15 proc. kosztów, jednak nie więcej niż 100 tys. zł.

Na realizację programu przeznaczono łącznie 10 mln zł w formie dotacji. Połowa tej kwoty, czyli 5 mln zł, została zarezerwowana na zakup samochodów elektrycznych, natomiast druga część trafi na inwestycje związane z odnawialnymi źródłami energii. Co istotne, pula środków na pożyczki nie jest ograniczona.

Wnioski będzie można składać zarówno w siedzibie Funduszu w Katowicach, jak i drogą elektroniczną poprzez system e-Doręczeń. O przyjęciu dokumentów decydować będzie data ich wpływu, co w praktyce oznacza, że zainteresowani powinni przygotować się z wyprzedzeniem.

Program „OZE na start” to nie tylko wsparcie finansowe, ale również sygnał kierunku, w jakim zmierza gospodarka regionu. Inwestycje w odnawialne źródła energii, elektromobilność i efektywność energetyczną stają się dziś jednym z kluczowych elementów konkurencyjności przedsiębiorstw.

Szczegółowe informacje oraz dokumentacja konkursowa dostępne są na stronie WFOŚiGW w Katowicach.

PRZYRÓW STOLICĄ GAWRONÓW. TO TUTAJ GNIAZDUJE BLISKO JEDNA TRZECIA WOJEWÓDZKIEJ POPULACJI

Piotr Biernacki, fot. RDOŚ w Katowicach

Przyrów wyrasta na najważniejsze miejsce dla gawronów w całym województwie śląskim. Najnowsza inwentaryzacja kolonii lęgowych pokazuje, że właśnie tutaj znajduje się największe skupisko tych ptaków w regionie. Naliczono 776 zasiedlonych gniazd, co oznacza, że blisko co trzeci gawron gniazdujący w województwie śląskim wybrał właśnie tę gminę.

To jeden z najważniejszych wniosków płynących z badań przeprowadzonych w 2025 roku na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach. W całym województwie stwierdzono 2498 zasiedlonych gniazd w 44 koloniach lęgowych. Najwięcej z nich znajduje się w północnej części regionu, przede wszystkim w powiatach częstochowskim i kłobuckim, ale to właśnie Przyrów zdecydowanie wybija się na tle pozostałych lokalizacji.

Taki wynik robi wrażenie, ale niesie też ważny sygnał ostrzegawczy. Populacja gawrona w województwie śląskim, podobnie jak w całej Polsce, wyraźnie maleje. Inwentaryzacja wykazała również 53 historyczne stanowiska, w których ptaki nie gniazdowały już w ubiegłym roku. Z części z nich gawrony zniknęły stosunkowo niedawno, a z mapy lęgowej województwa w ciągu ostatnich 25 lat wypadły już całe obszary, m.in. powiat będziński, tarnogórski, a także Dąbrowa Górnicza i Mysłowice.

Spadek ten wpisuje się w szerszy, krajowy trend. Jak przypomina RDOŚ, gawron jest dziś jednym z najszybciej zmniejszających liczebność gatunków ptaków w Polsce. Z danych monitoringowych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynika, że w ciągu ostatnich 15 lat jego liczebność spadła o 57 proc. To właśnie dlatego gatunek trafił zarówno na „Czerwoną listę ptaków Polski”, jak i na „Czerwoną listę gatunków zagrożonych w Europie”.

W tej sytuacji miejsca takie jak Przyrów nabierają szczególnego znaczenia. Skoro tak duża część regionalnej populacji skupia się w jednej lokalizacji, każda zmiana w jej otoczeniu może mieć poważne skutki dla całego gatunku w województwie. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach nie ma w tej sprawie wątpliwości.

– Wyniki inwentaryzacji dostarczają aktualnych danych o stanie populacji gawrona w województwie śląskim i stanowią podstawę do podejmowania działań ochronnych dla tego gatunku, w tym decyzji dotyczących zarządzania jego populacją w regionie. Zachowanie kolonii lęgowych jest kluczowym elementem ochrony gawrona, dlatego szczególnie uwagę należy zwrócić na wszelkie zabiegi prowadzone w obrębie zasiedlonych przez niego zadrzewień, zarówno w zakresie wycinki, jak i pielęgnacji drzew – podkreśla Przemysław Skrzypiec, wicedyrektor katowickiego RDOŚ i Regionalny Konserwator Przyrody.

To właśnie ingerencja człowieka najczęściej stoi dziś za problemami gawronów. Jak wynika z inwentaryzacji, do najważniejszych zagrożeń należą wycinka drzew, intensywna pielęgnacja zadrzewień, a także umyślnie płoszenie ptaków w okresie lęgowym. To szczególnie istotne, bo zdecydowana większość kolonii znajduje się na terenach miejskich lub w bezpośrednim sąsiedztwie ludzi. Gawron jest gatunkiem synantropijnym, dobrze przystosowanym do życia obok człowieka, ale właśnie ta bliskość często rodzi konflikty.

RDOŚ zwraca jednak uwagę, że nawet tam, gdzie obecność gawronów bywa uznawana za uciążliwą, potrzebne są rozwiązania rozsądne i zgodne z prawem.

– Jednocześnie pozostajemy otwarci na konsultacje z samorządami i mieszkańcami w sytuacjach, gdy obecność gawronów powoduje uciążliwość. Wspólnie można wypracować rozwiązania, które ograniczą konflikty, bez szkody dla chronionych ptaków – zaznacza Przemysław Skrzypiec.

ROZDANO ZIELONE CZEKI 2026. WRĘCZYCA WIELKA W GRONIE WYRÓŻNIONYCH

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Katowicach

W Operze Śląskiej w Bytomiu rozdano Zielone Czeki 2026, jedne z najważniejszych ekologicznych wyróżnień w województwie śląskim. W gronie docenionych znalazła się także gmina Wręczyca Wielka, która otrzymała wyróżnienie w kategorii „EkoSamorząd”. Główną nagrodę w tej kategorii zdobyło miasto Rybnik, a drugie wyróżnienie trafiło do gminy Gorzycze.

Dla Wręczyca Wielkiej to ważny sygnał, że działania samorządu na rzecz środowiska zostały zauważone nie tylko lokalnie, ale też w skali całego regionu. Zielone Czeki, przyznawane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, od lat mają rangę prestiżowego konkursu promującego osoby, instytucje, organizacje i samorządy angażujące się w ochronę środowiska oraz edukację ekologiczną. Celem konkursu jest bowiem promowanie aktywności proekologicznej i zrównoważonego rozwoju w regionie.

Tegoroczna gala zgromadziła przedstawicieli administracji rządowej, samorządów, instytucji publicznych, świata nauki, biznesu, służb oraz mediów. Po części oficjalnej odbył się koncert zespołu Po Pieronie, ale najważniejszy tego wieczoru byli laureaci i wyróżnieni, bo to właśnie ich działalność była osią całego wydarzenia.

W tegorocznej edycji Zielonych Czeków zwyciężycą w kategorii „Młody Ekolog” został Marek Faber, a wyróżnienia otrzymali Adam Balcerzak i Magdalena Rybka. Tytuł „EkoEdukatora” trafił do Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej, a wyróżniono Ewę Zawadzka – Nawłociową Pasiekę oraz Fundację Rozwoju i In-

SZANSA NA DOFINANSOWANIE LOKALNYCH INICJATYW EKOLOGICZNYCH. WYSTARTOWAŁ NABÓR WNIOSKÓW

Piotr Biernacki

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ogłosił start kolejnej edycji konkursu „Eko-wydarzenia”, skierowanego do organizacji i instytucji, które chcą aktywnie działać na rzecz edukacji ekologicznej i angażowania lokalnych społeczności. To propozycja dla tych, którzy mają pomysły na działania związane z ochroną środowiska i chcą je przełożyć na konkretne inicjatywy.

Celem programu jest podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców regionu, szczególnie dzieci i młodzieży. Organizatorzy liczą na projekty, które w przystępny sposób będą promować m.in. transformację energetyczną, poprawę jakości powietrza, ochronę wód, właściwą gospodarkę odpadami czy ochronę bioróżnorodności. Ważne są również działania związane z edukacją klimatyczną oraz promocją dobrych praktyk, w tym rolnictwa ekologicznego.

Do udziału zaproszono m.in. stowarzyszenia, fundacje, koła gospodyń wiejskich oraz samorządowe instytucje kultury działające

tegracji „MultIntegra”. Jako „EkoNGO” nagrodzono Związek Harcerstwa Polskiego – Chorągiew Śląską, a wyróżnienia przypadły OSP Gołuchowice i Częstochowskiemu Alarmowi Smogowemu.

Pośród „EkoInwestycji” zwyciężyło Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bytomiu, a wyróżniono Urząd Miasta Tychy i Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej. W kategorii „EkoSamorząd” zwyciężył Rybnik, a wyróżnienia otrzymały gminy Gorzycze i Wręczyca Wielka. Tytuł „Ekologicznej Osobowości Roku” zdobyła dr Magdalena Ochwat, a wyróżnienia przyznano Piotrowi Nawalkowskiemu i Małgorzacie Ostrowskiej-Czai. Nagroda Specjalna trafiła natomiast do miasta Żywiec.

Z perspektywy Wręczyca Wielkiej szczególne znaczenie ma właśnie kategoria samorządowa. To w niej oceniane są nie pojedyncze akcje, lecz szersze podejście gmin do spraw środowiskowych – inwestycje, organizacja działań, konsekwencja w prowadzeniu polityki proekologicznej i realny wpływ na jakość życia mieszkańców. Wyróżnienie w takim gronie oznacza, że gmina została dostrzeżona jako samorząd aktywny i wiarygodny w obszarze ochrony środowiska.

W praktyce to wyróżnienie ma znaczenie większe niż wyłącznie ceremonialne. Zielone Czeki od lat są regionalnym barometrem ekologicznego zaangażowania, a obecność lokalnego samorządu w gronie wyróżnionych pokazuje, że gmina potrafi zaznaczyć swoją obecność także w wojewódzkiej debacie o środowisku, inwestycjach i odpowiedzialnym rozwoju.

na terenie województwa. Warunkiem jest prowadzenie działalności statutowej związanej z ochroną środowiska lub edukacją ekologiczną oraz brak komercyjnego charakteru działalności. Wsparcie otrzymają te jednostki, których projekty zdobędą najwyższą liczbę punktów. W przypadku równej punktacji większe szanse mają te OSP, które nie zawarły umowy z katowickim funduszem w poprzednim roku. Znaczenie będzie mieć także wysokość wnioskowanej dotacji.

Nabór wniosków potrwa do 8 maja. Każdy wnioskodawca może zgłosić maksymalnie trzy projekty. Dofinansowanie może wynieść do 80 proc. kosztów kwalifikowanych, jednak nie więcej niż 10 tys. zł na jedno zadanie. Minimalna wartość projektu to 12,5 tys. zł, a wkład własny musi stanowić co najmniej 20 proc., przy czym jego część może mieć formę pracy wolontariackiej.

Łączna pula środków w konkursie wynosi 500 tys. zł. Projekty będzie można realizować od 9 maja do 30 października, a pierwsze wydarzenia mogą ruszyć najwcześniej w połowie czerwca.

Organizatorzy zachęcają do zgłaszania różnorodnych inicjatyw – od warsztatów i pikników po wydarzenia edukacyjne i integracyjne – podkreślając, że liczy się pomysł, zaangażowanie i realny wpływ na kształtowanie postaw proekologicznych.

STRAŻACKA MŁODZIEŻ Z SZANSĄ NA DOPOSAŻENIE. SĄ KONKRETNE PIENIĄDZE DLA OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Katowicach

Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze z województwa śląskiego znów mogą liczyć na finansowe wsparcie. Ruszył nabór wniosków w ramach programu dotyczącego wyposażenia i zapewnienia ich gotowości. Stawką są pieniądze na zakup sprzętu i wyposażenia, które mają pomóc młodym druhom lepiej przygotować się do służby i ćwiczeń.

Program finansowany jest ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach i wpisuje się w działania związane z zapobieganiem poważnym awariom oraz zagrożeniom środowiska. Jego główny cel jest jasny. Chodzi o zwiększenie skuteczności przyszłych strażaków ochotników poprzez aktywizację i wyposażenie młodzieżowych drużyn działających przy jednostkach OSP.

O wsparcie mogą ubiegać się jednostki z terenu województwa śląskiego, które posiadają Młodzieżową Drużynę Pożarniczą. Dodatkowo wymagane jest posiadanie pozytywnej opinii Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Nabór potrwa do 29 maja.

Na cały program przeznaczono 500 tys. zł. Pojedyncza jednostka może otrzymać dotację w wysokości do 80 proc. kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Minimalna kwota wsparcia wynosi 3 tys. zł, a maksymalna 15 tys. zł.

Pieniądze można przeznaczyć na zakup specjalistycznego sprzętu ratowniczo-gaśniczego, wyposażenia ćwiczebnego oraz odzieży ochronnej. W katalogu przykładowych wydatków znalazły się między innymi tory przeszkód, fantomy, węże strażackie, hydronetki, wytwornice dymu, gaśnice, linki ratownicze, ubrania koszarowe, mundury MDP i buty. Fundusz zastrzega przy tym, że dofinansowanie obejmuje wyłącznie sprzęt nowy, nieużywany i posiadający wymagane atesty oraz certyfikaty.

To wsparcie ma znaczenie nie tylko organizacyjne, ale też wychowawcze. Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze od lat są kuznią przyszłych druhom ochotników. To właśnie tam najmłodszy uczy się odpowiedzialności, pracy zespołowej, zasad bezpieczeństwa i gotowości do działania w sytuacjach zagrożenia. Dobre wyposażenie nie jest więc dodatkkiem, ale jednym z fundamentów sensownego szkolenia.

Nabór prowadzony będzie w trybie konkursowym. O przyznaniu pieniędzy zdecyduje ocena formalna i merytoryczna wniosków. Wsparcie otrzymają te jednostki, których projekty zdobędą najwyższą liczbę punktów. W przypadku równej punktacji większe szanse mają te OSP, które nie zawarły umowy z katowickim funduszem w poprzednim roku. Znaczenie będzie mieć także wysokość wnioskowanej dotacji.

Wnioski można składać w formie papierowej albo elektronicznej. Fundusz przypomina przy tym o technicznych szczegółach, które dla wielu wnioskodawców mogą okazać się istotne – dokumentów papierowych nie należy zrywać, bindować ani wkładać do koszelek, teczek czy segregatorów.

Dla wielu jednostek OSP to może być realna szansa na wzmocnienie zaplecza szkoleniowego swoich młodzieżowych drużyn. A dla samych młodych druhom – kolejny krok do tego, by pasja do straży pożarnej mogła rozwijać się w bezpiecznych i dobrze przygotowanych warunkach.

